

การกระทำที่เป็นหมิ่นประมาท

เรียบเรียงโดย

วราภรณ์ ศรีชาย

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

คำสำคัญ : หมิ่นประมาท

ความผิดหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ระบุถึงการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทไว้ว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

การหมิ่นประมาท ที่จะเป็นความผิดที่มีโทษ ทางอาญานั้น จะต้องมีการกระทำที่สำคัญ คือ “ใส่ความ” ความหมายที่ได้บัญญัติไว้ โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๓ ให้ความหมายไว้ว่า พุดหาเหตุ หรือ กล่าวหาเรื่องร้ายให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

ตามความหมายที่ชาวบ้านธรรมดาเข้าใจกัน ก็คือการใส่ความแก่กันว่าใส่ร้ายหรือแสดงข้อความที่ไม่เป็นความจริง แต่ข้อเท็จจริงตามกฎหมายข้อความที่กล่าวแก่บุคคลอื่นนั้นแม้ที่กล่าวออกไปนั้น เป็นความจริงก็ผิดกฎหมายมีโทษได้

การ “ใส่ความ” ในกฎหมายนั้นมิได้จำกัดแต่ว่าเขาเรื่องไม่จริงไปแต่งความใส่ร้ายเขาแต่มุ่งการเอาข้อความไปว่ากล่าวเขา ต้องเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงว่า เป็นข้อความแน่นอนเป็นเหตุให้ผู้อื่น เสียชื่อเสียง ด้วยประการต่าง ๆ เช่น

นายดำบอกนายแดงว่า มีข่าวลือว่านายขาว เป็นชู้กับเมียนายเขียว แม้นายดำจะเชื่อหรือไม่จริงหรือเป็นความจริงก็ตาม การกระทำดังกล่าว นายดำก็มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖

การหมิ่นประมาทต้องเป็นการกล่าว “ใส่ความ” “ผู้อื่น” ต่อ “บุคคลที่สาม” ต้องมีบุคคลสามฝ่ายคือ
๑. ผู้กล่าว ๒. ผู้อื่น ๓. บุคคลที่สาม เช่น

นายดำบอกนายแดงว่า นายแดงขโมยของนายเขียว นายดำไม่ผิดฐานหมิ่นประมาท เพราะไม่มีบุคคลที่สาม แต่ ถ้านายดำบอกนายเหลืองว่า นายแดงขโมยของนายเขียว นายดำก็ผิดฐานหมิ่นประมาทนายแดงแล้ว เพราะนายเหลืองเป็นบุคคลที่สาม เมื่อมีการกล่าว การใส่ความ บุคคลที่สามแล้ว ประการสุดท้ายที่จะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทได้นั้น การใส่ความต้องทำให้ผู้ถูกใส่ความเสียหาย ไม่ว่าจะเสียหายในชื่อเสียง ถูกคนอื่นดูหมิ่น ถูกเกลียดชังก็ได้

สรุป ก็คือ จะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องมีการกระทำดังนี้

๑. ใส่ความผู้อื่น
๒. ต่อบุคคลที่สาม
๓. ทำให้ผู้อื่นเสียหายในชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง

การใส่ความต้องการมีผู้เสียหาย คือ ผู้ถูกใส่ความซึ่งตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมายคือ ผู้อื่น ผู้อื่นนั้นต้องเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลก็ได้ นิติบุคคล คือ บุคคลตามกฎหมาย เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด วัด เป็นต้น

การกล่าวข้อความบางทีมองผิวเผิน อาจเข้าใจได้ว่าผิดกฎหมายฐานหมิ่นประมาท แต่จริง ๆ แล้วไม่ผิด ต้องผิดเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่นเป็นเพียงคำพูดไม่สุภาพ เป็นคำกล่าวลอย ๆ ไม่ยืนยันข้อเท็จจริง พูดกล่าวในสิ่งที่เป็นไปได้ คำด่าทั่วไป แม้เป็นไปในทางเสื่อมเสียทำให้ผู้ถูกด่าโกรธ โมโหเจ็บใจ ไม่เป็นหมิ่นประมาท ไม่ใช่ถ้ามีการด่าก็ผิดฐานหมิ่นประมาท (แต่อาจผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้าได้)

- กล่าวว่า ทำไม่ชอบด้วยศีลธรรม ไม่เป็นหมิ่นประมาท
- กล่าวว่า เป็นคนนิสัยไม่ดี มีความรู้สึกต่ำ ไม่เป็นหมิ่นประมาท
- กล่าวว่า อย่าเอาไม่ไปเหยียด เป็นคำเปรียบเทียบ ไม่สุภาพ
- กล่าวว่า อ้ายเหี้ย อ้ายสัตว์ อ้ายชาติหมา เป็นคำด่า หมายความว่า เลวทราบ ไม่ใช่ใส่ความหมิ่น

ประมาท

- พระวัดนี้ดูหนัง เลวมาก บ้าผู้หญิง ไม่มีศีล เป็นหมิ่นประมาท ทำให้ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง เป็นความหมายตามธรรมดา ไม่ได้จำกัดแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง

- นาย ช ชี้หน้า นาย ช. ว่า คนชาติชั่ว หากินเท่าไรก็ไม่เจริญ โกงเอาทรัพย์สมบัติเป็นหมิ่นประมาท

ตัวอย่าง การกระทำที่เป็นหมิ่นประมาท

- กล่าวว่า หญิงมีสามีเป็นชู้กับชายอื่น
- กล่าวว่า พี่น้องร่วมบิดามารดาได้เสียกันจนมีครรภ์ต้องทำแท้ง
- กล่าวว่า กำนันประพฤติตนไม่สมควรแก่หน้าที่ส่งเสริมลูกบ้านให้มีคดีอวดอ้างสนิทชิดชอบกับ

ตุลาการและตุลาการหลอกเอาเงินกินนอกกินเนื้อทำให้ราษฎรเดือดร้อนอย่างแรง

สำนักงานเลขาธิการกรม

กรมวิทยาศาสตร์บริการ

โทร. ๐ ๒๒๐๑ ๗๐๗๓

E-mail : swaraporn@dss.go.th

ธันวาคม ๒๕๕๔

